

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 6Ssk/39/2022
Identifikačné číslo spisu: 4020200520
Dátum vydania rozhodnutia: 28. februára 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:4020200520.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. a JUDr. Martina Tisa, v právnej veci žalobcu: H. T., narodený XX. W. XXXX, bytom vo U., Š. Č.. XXX/XX, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 08. októbra 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X, o invalidný dôchodok, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 27. septembra 2021, č.k. 23Sa/89/2020-68, t a k t o

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a.

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

O d ô v o d n e n i e

I.

1. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 27. septembra 2021, č.k. 23Sa/89/2020-68 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol správnu žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 08. októbra 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 20. júla 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán postupom podľa § 73, § 112 ods. 4 a 6, § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z.z. žalobcovi znížil sumu invalidného dôchodku od 12. augusta 2020 na sumu 269,10 eur mesačne.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej preskúmal v intenciách § 71 ods. 1 až 9, § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. a v režime stanovenom Správnym súdnym poriadkom a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej správnej žaloby.

3. Krajský súd po preskúmaní veci aj s odkazom na zhodné závery prijaté príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia dospel k záveru, že u žalobcu sa jednalo o nález zhubného nádoru pľúc a priedušiek, ktorý bol operovaný dňa 20. apríla 2017 s tým, že dôvod zníženia miery poklesu schopnosti žalobcu spočíval v preukázaní zlepšenia základného ochorenia - pľúcneho nádoru v zmysle dlhodobej stabilizácie bez recidívy, metastáz a potreby onkologickej liečby. Tomuto postihnutiu prislúchala miera poklesu 50 % (horná hranica z rozpätia 35 % - 50 %). Základná miera poklesu bola následne zvýšená pre pridruženú bronchiálnu astmu o 10 %, na výslednú mieru 60 %, ktorá v súčasnosti zodpovedá terajšiemu zdravotnému stavu. Žalobca môže vykonávať ľahšie manuálne práce, bez prašnosti a exhalátov, bez ťažkej fyzickej námahy, je naďalej invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav, má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť viac ako 40 %, v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u žalobcu bola správne stanovená z pôvodných 75 % na 60 %, a to od 09. júla 2020 (t.j. ku dňu posúdenia). Dodal, že žalobca k žalobe nepripojil žiadne nové lekárske nálezy, ktoré by preukazovali výrazné zhoršenie jeho zdravotného stavu. Posudkoví lekári rozhodli po posúdení odborných lekárskeho nálezov z oblastí, na ktoré si žalobca sťažuje a svoje posudky aj náležite zdôvodnili. Posudkoví lekári sociálneho poistenia v konaní predchádzajúcom vydaniu napadnutého rozhodnutia žalovaného ako aj v konaní o odvolaní na základe predložených odborných nálezov a vlastného vyšetrenia vyhodnotili, že zdravotný stav žalobcu nie je zhoršený na úroveň invalidity?). Po vyhodnotení závažnosti dôvodov žaloby vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu správneho orgánu, ako aj k obsahu pripojeného spisu žalovanej súd konštatoval, že nezistil dôvod, že by sa žalovaná odchyľila od logických argumentov a relevantných právnych záverov so správnou citáciou dotknutých právnych noriem, obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalovanej, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre správnosť napadnutého výroku rozhodnutia. Medzi účastníkmi bolo sporné posúdenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia a zaradenie tohto postihnutia podľa prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. s tým, že posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia a jeho následkov a na schopnosť žalobcu vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje lekárske znalosti, ktoré sú vo veciach sociálnych zverené do právomoci posudkových lekárov sociálneho poistenia.

4. Vzhľadom na uvedené, krajský súd správnu žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

5. O trovách konania súd rozhodol podľa § 168 SSP tak, že žalovanej náhradu trov konania nepriznal, pretože jej žiadne trovy nevznikli.

II.

6. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

7. Namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP) a tiež, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

8. Konkrétne namietal, že posudky posudkových lekárov nespĺňajú základné požiadavky na ich obsahovú stránku. Z posudkov nijako logicky, jednoznačne a presvedčivo nevyplýva dôvod, pre ktorý malo dôjsť, bezo zmeny zdravotného stavu v porovnaní so stavom posudzovaným pri priznaní invalidity, k zmene miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Žalovaná za totožného zdravotného stavu, rozdielne klasifikovala základné zdravotné postihnutie, kedy v roku 2018 bol žalobca zo strany žalovanej klasifikovaný pod Kapitulu VIII, oddiel B, položka č. 5, písmeno d/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z., avšak v roku 2020 už bol bez akéhokoľvek presvedčivého a logickými argumentmi podporeného odôvodnenia zaklasifikovaný do Kapitoly VIII, Oddiel B, položka č. 5, písmeno c/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z., čo považoval za svojvoľný a nezákonný krok žalovanej, vykonaný v rozpore s objektívnym skutkovým a právnym stavom. Jednalo sa o zásadnú skutočnosť, ktorá mala byť v príslušných lekárskeho správach zo strany posudkových

lekárov sociálneho poistenia dostatočne ozrejmenej, k čomu však evidentne nedošlo. Žalovaná žiadnym hodnoverným spôsobom nepreukázala, na základe akého legálneho a legitímneho dôvodu došlo k zmene klasifikácie základného zdravotného postihnutia bez zmeny zdravotného stavu v porovnaní s rokom 2018. Samotná stagnácia, nemennosť zdravotného stavu nie je ex lege dôvodom na zmenu klasifikácie zdravotného postihnutia z písm. d/ na písm. c/. Uvedené nijako nevyplýva zo zákona č. 461/2003 Z.z., ani jeho prílohy č. 4. Mal za to, že tak zákon č. 461/2003 Z.z., ako ani jeho príloha č. 4, neobsahuje ustanovenie, ktoré by umožňovalo žalovanej takto postupovať. V prípade, že by žalovaná disponovala interným právnym aktom, ktorý by takýto postup umožňoval, mal byť tento uvedený aj v odôvodnení rozhodnutia, ktoré je predmetom tejto žaloby, čo však nie je tento prípad. Zmyslom a účelom zákona č. 461/2003 Z.z. je umožnenie zmeny klasifikácie zdravotného postihnutia v prípade preukázateľnej zmeny zdravotného stavu (či už k horšiemu, alebo lepšiemu), teda umožnenie flexibilne reagovať na zmeny zdravotného stavu postihnutých osôb, čo však nebol prípad žalobcu, keďže vo vzťahu k jeho osobe k žiadnej zmene zdravotného stavu v rozsahu základného zdravotného postihnutia nedošlo. V zmysle ustálenej súdnej praxe je možné len taký posudok považovať za presvedčivý a dostatočný, ktorý nevnaša pochybnosti o komplexnom zhodnotení zdravotného stavu žiadateľa o dávku, obsahuje logické úsudky a dôvody, ktoré viedli k záverom nielen o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí a miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ale aj o závažnosti ostatných zdravotných postihnutí. S poukazom na ustálenú rozhodovaciu prax súdov uviedol, že posudkoví lekári sa mali dôsledne vyjadriť ku všetkým skutočnostiam uvedeným v predložených lekárskejších správach, riadne mali tiež vyhodnotiť zdravotný stav z hľadiska všetkých zdravotných postihnutí, pričom svoje závery mali riadne a najmä presvedčivo odôvodniť, k čomu však nedošlo.

9. Ďalej namietal, že krajský súd sa v napadnutom rozsudku obmedzil len na strohé, nekonkrétne a príliš všeobecné konštatovania, navyše účelovo vyložené len v prospech žalovanej bez akéhokoľvek vlastného právneho názoru na danú vec; mal povinnosť uviesť, podľa akej právnej normy vec posúdil, teda pod hypotézu akej právnej normy subsumoval ním zistený skutkový stav. Taktiež bol povinný uviesť, ako daný skutkový stav právne posúdil, ktorú právnu normu na daný stav aplikoval a ako ju v intenciách konkrétneho prípadu interpretoval. Nezaoberal sa žiadnym zo žalobných bodov, respektíve len okrajovo, prebral argumentáciu žalovanej bez ohľadu na vyjadrenia žalobcu. V odôvodnení svojho rozhodnutia síce uviedol priebeh konania, neuviedol však vlastné právne posúdenie zisteného skutkového stavu v kontexte žalobcom vznesených námietok. Žiadnym relevantným, zmysluplným a logicky prijateľným právnym názorom nevysvetlil, ako mohlo dôjsť k zásadnej zmene klasifikácie základného zdravotného ochorenia - pľúcneho nádoru bez toho, aby došlo k akejkoľvek zmene zdravotného stavu v tomto smere, v porovnaní s predchádzajúcim rozhodným obdobím, t.j. rokom 2018. Teda žiadnym zrozumiteľným a logikou prijateľným záverom doposiaľ nezdôvodnil zmenu v klasifikácii existujúceho (základného) zdravotného postihnutia v roku 2020, v porovnaní s rokom 2018, keď evidentne podľa lekárskejších posudkov odborných lekárov, k zlepšeniu zdravotného stavu nedošlo. Práve naopak, v tomto smere (nádory dýchacích ciest, pľúc a medziplúcia) ostal zdravotný stav v porovnaní s rokom 2018 nezmenený, s prognózou trvalý. Absentujúce právne zdôvodnenie rozsudku krajského súdu tak malo za následok jeho nezrozumiteľnosť, nepreskúmateľnosť, arbitrárnosť.

10. Navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší rozhodnutie žalovanej v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím a vec vráti žalovanej na ďalšie konanie.

III.

11. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadřila podaním z 20. decembra 2021 s tým, že námietky žalobcu uvádzané v kasačnej sťažnosti nepovažovala za opodstatnené. Závery posudkových lekárov zodpovedali kritériám uvedeným v zákone č. 461/2003 Z.z., vysporiadali sa so skutočnosťami, ako dospeli k rozhodujúcej zdravotnému postihnutiu žalobcu a k určaniu miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Krajský súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci a správne právne posúdil vec.

12. Navrhla, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

IV.

13. Vyjadrenie žalovanej bolo doručené žalobcovi dňa 22. februára 2022 na vedomie.

V.

14. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

15. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

16. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

17. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

18. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

19. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

20. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd ako nedôvodnú zamietol správnu žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 08. októbra 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 20. júla 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán postupom podľa § 73, § 112 ods. 4 a 6, § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z.z. žalobcovi znížil sumu invalidného dôchodku od 12. augusta 2020 na sumu 269,10 eur mesačne.

21. Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

22. Podľa § 71 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z., dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

23. Podľa § 71 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z., pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť

sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu. 2)

24. Podľa § 71 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z., pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe

a/ lekárskych správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a
b/ komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

25. Podľa § 71 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z., miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4.

26. Podľa § 71 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z., miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

27. Podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z., mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

28. Podľa § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z., ak § 155 ods. 1 neustanovuje inak, lekársku posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len "posudkový lekár") za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného, ak posudkový lekár neurčí inak; podmienka osobnej účasti musí byť splnená vždy, ak o to poistenc alebo poškodený požiada.

29. Podľa § 196 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z., účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhlí, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci.

30. Podľa § 196 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z., organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti.

31. Podľa § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z., výplata dávky sa zastaví, uvoľní alebo sa dávka vypláca v nižšej sume alebo vo vyššej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dávky.

32. Najvyšší správny súd z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasťou tvoril pripojený posudkový a dávkový spis žalovanej mal preukázané, že

- žalobca dňa 25. mája 2018 na predpísanom tlačive požiadal o invalidný dôchodok

[tento žiadal priznať od 29. januára 2018, t.j. po skončení podporného obdobia trvajúceho od 01. marca 2017 do 28. januára 2018],

- žalovaná žiadosti žalobcu vyhovel a rozhodnutím z 27. júna 2018, Číslo: XXX XXX XXXX X postupom podľa § 70 ods. 1, § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z.z. žalobcovi priznala od 29. januára 2018 invalidný dôchodok v sume 388,70 eur mesačne

[z hľadiska medicínskeho tvorila podklad pre vydanie predmetného rozhodnutia lekárska správa posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra z 23. mája 2018, vo výroku ktorej posudkový lekár skonštatoval, že žalobca je invalidný, lebo pre dlhodobo nepriaznivý

zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou; miera poklesu bola určená na 75 %; za rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo určené: Nádory dýchacích ciest, pľúc a medziľúcia podľa Kapitoly VIII, Oddiel B, Položka č. 5, písmeno d/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z., t.j. po úplnom odstránení nádoru, s obmedzením pľúcnych funkcií ťažkého stupňa so stanovenou 75 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (z rozpätia 55 až 80 %); kontrolnú lekársku prehliadku určil na mesiac máj 2020],

- zdravotný stav žalobcu bol na základe kontrolnej lekárskej prehliadky na účely invalidity posudzovaný posudkovým lekárom sociálneho poistenia príslušnej pobočky dňa 09. júla 2020 s tým, že na základe doložených lekárskeho vyšetrení (primárne sa jednalo o onkologické vyšetrenie z 18. júna 2020, pneumologické vyšetrenie z 24. júna 2020 a očné vyšetrenie z 24. júna 2020) posudkový lekár pristúpil k zníženiu miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť; miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená na 60 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou; za rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo určené Nádory dýchacích ciest, pľúc a medziľúcia podľa Kapitoly VIII, Oddiel B, Položka č. 5, písmeno c/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z., t.j. po úplnom odstránení nádoru, s obmedzením pľúcnych funkcií stredne ťažkého stupňa so stanovenou 50 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (z rozpätia 35 až 50 %); s navýšením o 10 % za iné zdravotné postihnutia (Bronchiálna astma stredne ťažká perzistujúca); dátum zmeny poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bol stanovený k 09. júlu 2020, t.j. ku dňu posúdenia

[príslušný posudkový lekár svoj záver odôvodnil primárne s poukazom na stabilizáciu zdravotného stavu žalobcu],

- na základe týchto záverov, prvostupňový správny orgán dňa 20. júla 2020 vydal rozhodnutie o znížení sumy invalidného dôchodku,

- na odvolanie žalobcu (po tom, čo posudkový lekár sociálneho poistenia pobočky v Lekárskej správe zo 07. septembra 2020 zotrval na totožnom závere ako v lekárskej správe z 09. júla 2020) generálny riaditeľ žalovanej ako odvolací správny orgán podľa § 215 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. rozhodnutím vydaným dňa 08. októbra 2020 zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 20. júla 2020

[podklad pre vydanie predmetného rozhodnutia tvorila Lekárska správa zo 07. októbra 2020 vyhotovená posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Nitre, ktorý po opätovnom zistení anamnestických údajov a vychádzajúc z už doložených lekárskeho vyšetrení (onkologické vyšetrenie z 18. júna 2020, pneumologické vyšetrenie z 24. júna 2020 a očné vyšetrenie z 24. júna 2020) sa stotožnil so závermi prijatými posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo určené: Nádory dýchacích ciest, pľúc a medziľúcia podľa Kapitoly VIII, Oddiel B, Položka č. 5, písmeno c/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z., t.j. po úplnom odstránení nádoru, s obmedzením pľúcnych funkcií stredne ťažkého stupňa so stanovenou 50 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (z rozpätia 35 až 50 %); s navýšením o 10 % za iné zdravotné postihnutia (Bronchiálna astma stredne ťažká perzistujúca), a teda celkovo miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola u žalobcu stanovená na 60 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou; dátum zmeny poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bol stanovený k 09. júlu 2020].

33. Najvyšší správny súd vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho, ako aj primárne pripojeného posudkového spisu dospel k záveru, že správne orgány postupovali správne, keď na podklade lekárskeho vyšetrení vyhotovených posudkovými lekármi sociálneho poistenia na oboch stupňoch pristúpili k zníženiu miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť z pôvodne stanovenej 75 % na 60 %, čo sa následne odrzkadlilo v zmene (v znížení) výšky sumy invalidného dôchodku.

34. Žalobca predovšetkým vyjadril nesúhlas s postupom posudkových lekárov, ktorí pristúpili k zmene rozhodujúceho zdravotného postihnutia prvotne majúceho pôvod v ochorení - Nádory dýchacích ciest, pľúc a medziľúcia podľa Kapitoly VIII, Oddiel B, Položka č. 5, písmeno d/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z., t.j. po úplnom odstránení nádoru, s obmedzením pľúcnych funkcií ťažkého stupňa (s percentuálnym rozpätím 55 % až 80 %) za iné rozhodujúce zdravotné postihnutie - Nádory dýchacích

ciest, pľúc a medzi pľúciami podľa Kapitoly VIII, Oddiel B, Položka č. 5, písmeno c/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z., t.j. po úplnom odstránení nádoru, s obmedzením pľúcnych funkcií stredne ťažkého stupňa (s percentuálnym rozpätím 35 % - 50 %); v zásade namietal, že na takúto z(á)menu nebol daný reálny dôvod, keďže čo do základného ochorenia - konkrétne pľúcneho nádoru nedošlo k zlepšeniu zdravotného stavu, práve naopak, opakovane bola konštatovaná jeho stabilizácia, na základe čoho mali príslušní posudkoví lekári zotrvať na svojich pôvodných záveroch s ustálenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 75 %, čo preukazujú ním do konania prekladané lekárske nálezy, predovšetkým z 18. júna 2020 a z 24. júna 2020.

35. V tejto súvislosti najvyšší správny súd konštatuje, že posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a tým aj súvisiaceho zostatkového pracovného potenciálu je vecou výlučne odbornou - medicínskou, na ktorú súd nemá potrebné odborné znalosti. Vo veciach dôchodkového poistenia zdravotný stav a pracovnú schopnosť občanov posudzuje Sociálna poisťovňa vo forme lekárskej posudkovej činnosti pri výkone sociálneho poistenia (§ 153 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 153 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z.) s tým, že konkrétne túto činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (§ 153 ods. 5 menovaného zákona). Výsledkom posudkovej činnosti je záver posudkového lekára o tom, či konkrétna fyzická osoba je, alebo nie je invalidná s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť s tým, že táto miera poklesu sa určuje v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Závery posudkového lekára sú zachytené v lekárskej správe, súčasťou ktorej je odborný lekársky posudok vrátane jeho odôvodnenia, v ktorom posudkový lekár objasňuje a odôvodňuje všetky skutočnosti, na základe ktorých pristúpil k prijatiu konkrétneho záveru. Tento posudok je teda v konaní pred správnym súdom kľúčovým dôkazom, na ktorý je súd (vzhľadom na absenciu odbornej - medicínskej erudovanosti) odkázaný, a preto je nutné klásť dôraz na jeho jednoznačnosť, úplnosť, určitosť a presvedčivosť. Tieto kritériá však spĺňa len taký posudok, v ktorom sa posudkový lekár riadne vysporiada so všetkými rozhodnými a pre danú vec relevantnými skutočnosťami, prihliadne pritom k účastníkom konania udávaným ťažkostiam a svoje posudkové závery náležite odôvodní.

36. Najvyšší správny súd konštatuje, že posudkoví lekári sociálneho poistenia v konaní predchádzajúcom vydaniu napadnutého rozhodnutia na základe predložených odborných lekárskeho nálezu a vlastného vyšetrenia vyhodnotili, že u žalobcu nie je daný dôvod na zotrvanie na pôvodne stanovenej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (75 %), tak ako to požaduje žalobca. Najvyšší správny súd ďalej zdôrazňuje, že nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré sú podkladom pre stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre účely invalidity, musí rovnako ako žalovaná vychádzať z lekárskeho posudkov, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky žiadateľa o invalidný dôchodok. Medzi závermi posudkov posudkových lekárov neboli zistené rozpory a o ich odbornej úrovni nemal súd dôvod pochybovať. Posudky sú logické a presvedčivo objasňujú závery o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí a o určenej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Najvyšší správny súd dospel k záveru, že u žalobcu za tohto stavu nie sú splnené podmienky pre zmenu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a tým pre zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, čo by sa zároveň odzrkadlilo v navýšení sumy invalidného dôchodku. Má za to, že posudkoví lekári sa v dostatočnom rozsahu vyrovnali so všetkými relevantnými skutočnosťami, z obsahu posudkov je zrejmá ich úvaha, na základe ktorej dospeli k určeniu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a k nemu prislúchajúcej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

37. Posudkoví lekári sociálneho poistenia vo svojich lekárskeho správach mali riadne preukázané, že u žalobcu v mesiaci marec 2017 bol zistený polypózny tumor v ľavej dolnej prieduške. Radikálna liečba spočívala v operačnom zákroku, ktorý žalobca podstúpil v mesiaci apríl 2017; konkrétne sa jednalo o pneumonektómiu vľavo s lymfadenektómiou pre nádor pľúc (odobratie celých ľavých pľúc s prislúchajúcimi lymfatickými uzlinami). Za tohto stavu posudkový lekár v súvislosti so žiadosťou žalobcu o invalidný dôchodok z mája 2018 v lekárskeho správe dňa 23. mája 2018 vo výroku

skonštatoval, že žalobca je invalidný, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou; miera poklesu bola určená na 75 %; za rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo určené: Nádory dýchacích ciest, pľúc a medziplečia podľa Kapitoly VIII, Oddiel B, Položka č. 5, písmeno d/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z., t.j. po úplnom odstránení nádoru, s obmedzením pľúcnych funkcií ťažkého stupňa so stanovenou 75 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (z rozpätia 55 % až 80 %). Zároveň aj s ohľadom na charakter a možný priebeh ochorenia posudkový lekár určil kontrolnú lekársku prehliadku na mesiac máj 2020, kedy bol reálny predpoklad zmeny zdravotného stavu a z toho plynúcej možnej zmeny miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Posudkoví lekári sociálneho poistenia následne v rámci realizovanej kontrolnej lekárskej prehliadky zhodne konštatovali, respektíve potvrdili stabilizáciu zdravotného stavu žalobcu s následnými anatomickými zmenami uloženia orgánov v hrudnej dutine s následkom poklesu vitálnej funkcie kapacity do úrovne stredne ťažkého stupňa s tým, že ako pridružené a prognosticky menej závažné ochorenie označili bronchiálnu astmu ako chronické zápalové ochorenie tkanív dýchacích ciest, ktoré spôsobuje bronchiálnu hyperaktivitu a vedie k prestavbe dýchacích ciest s príznakmi astmy. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie i naďalej považovali onkologické ochorenie, ktoré nemá určenú onkologickú liečbu, spočíva v radikálnych chirurgických zákrokoch, pričom stabilizáciu ochorenia potvrdilo trojročné (3) obdobie dané kontrolnou lekárskou prehliadkou; jednalo sa o časové obdobie, počas ktorého bol žalobca intenzívne sledovaný príslušným onkologickým pracoviskom, ktoré vyšetreniami pátra po vzplanutí pôvodného nálezu alebo rozšírenia ochorenia formou vzdialených metastáz. Nakoľko tieto skutočnosti neboli preukázané, posledné onkologické vyšetrenie (18. jún 2020) konštatovalo kľudovú fázu ochorenia, čomu potom zodpovedala zmena rozhodujúceho zdravotného postihnutia pod „menej závažnú“ položku č. 5, písmeno c/ majúceho charakter stredne ťažkého stupňa s prislúchajúcim percentuálnym rozpätím 35 % až 50 %. Tento stav predpokladal už posudkový lekár v Lekárskej správe z 23. mája 2018, keď určil termín kontrolnej lekárskej prehliadky čo do budúcnosti.

38. Vzhľadom na tieto skutočnosti aj najvyšší správny súd mal preukázať, že zdravotný stav žalobcu nepodmieňuje zmenu rozhodujúceho zdravotného postihnutia na úroveň obmedzenia pľúcnych funkcií ťažkého stupňa (s percentuálnym rozpätím 55 % až 80 %) podľa Kapitoly VIII, Oddiel B, Položka č. 5, písmeno d/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z.

39. K námietke žalobcu, že rozsudok krajského súdu je neodôvodnený a nevyporiadava sa s podstatnými námietkami, najvyšší správny súd uvádza, že rozsudok krajského súdu je vo svojej podstate odôvodnenia pomerne stručný, avšak vzhľadom na to, že žalobca v prvom rade namietal nedostatočné posúdenie zdravotného stavu spočívajúce v tom, že za rozhodujúce zdravotné postihnutie nemalo byť určené zdravotné postihnutie zaradené do Kapitoly VIII, Oddiel B, Položka č. 5, písmeno c/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z., ale zdravotné postihnutie podľa Kapitoly VIII, Oddiel B, Položka č. 5, písmeno d/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z., nakoľko aj na základe ním predložených lekárskejších správ nevyplývalo zhoršenie zdravotného stavu, práve naopak jeho stabilizácia, bolo v tomto smere aj s ohľadom na skutočnosti uvádzané v bode 35 tohto rozsudku nevyhnutné vychádzať z príslušných lekárskejších správ posudkových lekárov. Krajský súd primárne v bode 10 vychádzal zo záverov posudkových lekárov, s ktorými sa plne stotožnil. Najvyšší správny súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 139 ods. 2 SSP. Vzhľadom na osobitosti súdneho preskúmvacieho konania, je postačujúce stručné uvedenie dôvodov so záverom, že postup žalovaného správneho orgánu bol zákonný a napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom, čím sa krajský súd stotožnil s vecnými dôvodmi žalovaného správneho orgánu, uvedenými v odôvodneniach rozhodnutí oboch stupňov v danej veci, ktoré ho viedli k rozhodnutiu o znížení sumy invalidného dôchodku. Z rozsudku ako celku je zrejмый dôvod, pre ktorý krajský súd dospel k záveru o nedôvodnosti podanej správnej žaloby a tým k jej zamietnutiu. Rovnako aj skutočnosť, že krajský súd v bode 13 uviedol, že zdravotný stav žalobcu nie je zhoršený na úroveň invalidity, nemôže mať sama o sebe za následok jeho zrušenie a vrátenie; jedná sa síce o chybu, avšak z kontextu celého rozhodnutia je zrejмый, že predmetom konania nebola otázka týkajúca sa samotného vzniku nároku na invalidný dôchodok, teda, či sa žalobca z medicínskeho hľadiska na účely zákona č.

461/2003 Z.z. považuje za invalidného, ale otázka opodstatnenosti zníženia sumy invalidného dôchodku v dôsledku zníženia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť z pôvodne stanovených 75 % na 60 %.

40. V závere dáva najvyšší správny súd do pozornosti, že uvedeným rozhodnutím žalovanej a súdu nie je dotknuté právo žalobcu podať si novú žiadosť o zvýšenie invalidného dôchodku, a to na základe nových lekárskejších správ o vyšetrení jeho zdravotného stavu.

41. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší správny súd nepovažoval kasačnú sťažnosť žalobcu za dôvodnú, a preto ju podľa § 461 SSP zamietol.

42. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní úspech nemal, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP) a žalovanej ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 veta prvá SSP).

43. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.